

(Institut Ramon Muntaner, juliol de 2025). A més, a la Universitat Catalana d'Estiu (UCE) s'han dedicat actes de record a Josep M. Llompart, en la commemoració del centenari del naixement (20 i 21 d'agost), i a Pere Verdaguer, en el marc de la celebració dels 40 anys de la llicenciatura de català a la Universitat de Perpinyà (19 d'agost). [Nota del C. de R.]

Centenari del naixement de Vicent Andrés Estellés. — Un matí assolellat de gener de 2024 les sitges de Burjassot (l'Horta Nord) van ser l'escenari escollit per la Plataforma Cent d'Estellés per a presentar la commemoració del centenari del poeta Vicent Andrés Estellés. Aquell dia, la societat civil posava els fonaments del cicle anual de celebració, estudi i difusió de l'obra estellesiana tot sent conscient que la Generalitat Valenciana no impulsaria el 2024 com a Any Estellés.

Malgrat el menysteniment de la més alta institució del País Valencià, unes setmanes més tard més de quaranta municipis valencians, juntament amb la Universitat de València, la Universitat d'Alacant i la Universitat Jaume I, van engegar la xarxa Estellés als pobles i a mitjan mes de febrer la Institució de les Lletres Catalanes va declarar l'Any Estellés per a celebrar l'efemèride en el conjunt de la literatura en català. Des de l'inici de 2024, doncs, el degoteig d'institucions científiques, entitats socials i culturals i organitzacions polítiques i sindicals que s'han sumat a la celebració dels cent anys del poeta ha estat constant i ha servit per a constatar que Vicent Andrés Estellés és un autor popular entre el públic general i un objecte d'estudi de primera dimensió per a la filologia actual.

I és que l'activació de tants espais ha multiplicat la presència pública de l'autor fins al punt que tractar de llistar la totalitat d'actes que s'han fet en els darrers dotze mesos és una tasca gairebé impossible. Sense anar més lluny, la web de la Institució de les Lletres Catalanes té recollits quatre-cents actes de diversa naturalesa sobre el poeta arreu dels Països Catalans en 2024.

Pel que fa a les fites acadèmiques, l'obra estellesiana ha propiciat més d'una desena de trobades científiques de primer nivell organitzades a diverses universitats catalanes i europees, com ara *Una amable, una trista, una petita pàtria*: Congrés Internacional Vicent Andrés Estellés organitzat a la Universitat d'Alacant (21-22 d'octubre de 2024), el Simposi Vicent Andrés Estellés organitzat a la Universitat de València (23-24 de setembre de 2024), les Jornades de la Càtedra Josep Anton Baixeras de Patrimoni Literari Català de la Universitat Rovira i Virgili (23 d'octubre de 2024), les IV Jornades d'Educació lectora, literària i lingüística «Ensenyar el text poètic, ensenyar Estellés» a la Universitat de València (11-13 de març de 2024), la Jornada «Un amor tan gran». Vicent Andrés Estellés i una poesia com la Seu de Mallorca organitzada per Mallorca Literària i la Universitat de les Illes Balears (14-15 de novembre de 2024), la Jornada Vicent Andrés Estellés a la Universitat de Barcelona (10 de desembre de 2024) o les trobades internacionals com Simposio annuale dell'Associazione Italiana di Studi Catalani 2024: *Canone e controcanone: mappe antiche e moderne* a la Università per Stranieri di Siena (4-5 de novembre de 2024) o la LXIX Anglo-Catalan Society Conference a la University of Strathclyde i a la University of Glasgow (8-10 de novembre de 2024). En aquestes reunions acadèmiques s'ha estudiat a fons l'obra de l'autor i se l'ha analitzat com a part indefugible de les bases de la poesia catalana —i europea— del segle xx.

En paral·lel, diverses han estat les publicacions que han recollit bona part dels resultats de recerca sobre l'obra de l'autor. Revistes com *Revista València de Filologia*, *Ítaca*, *Revista de Filologia* i *L'Aiguadolç*. *Revista de literatura* han dedicat els seus dossiers monogràfics de l'any 2024 a l'estudi de l'obra poètica estellesiana. Complementàriament, també han vist la llum diverses publicacions col·lectives que analitzen la producció literària del poeta i la difusió d'aquesta, com ara *Estellés: Mirades i records* (Institució Alfons el Magnànim) i *Paraules per a tothom. Estudis sobre Vicent Andrés Estellés* (Publicacions de la Universitat de València).

En canvi, però, potser la millor notícia d'aquest any d'efemèride és la simbiosi entre el món acadèmic, el conjunt de la societat i el sector editorial. Al 2024 hem vist publicar-se un bon grapat de traduc-

cions, d'antologies i de llibres il·lustrats; en són una bona mostra les traduccions del magne *L'Hotel París* a l'anglès i l'alemany, *Hotel Paris* (Peter Lang) i *Hotel Paris* (Bamberg University Press), l'antologia en asturià *Una vieya tristura que me mueya per dientro* (Academia de la Llingua Asturiana) o la reedició de l'antologia en espanyol preparada per l'autor en la dècada dels anys huitanta en Visor. A aquestes hi hem de sumar la publicació del darrer volum de *Mural del País Valencià*, que correspon al volum XII de l'*Obra Completa Revisada* (Edicions 3i4) i la selecció antològica més completa publicada fins ara: *Una tendresa oculta (poemes escollits)* (Edicions 3i4).

El llistat d'obres publicades podria no acabar ací i hi afegiríem la delicadíssima versió il·lustrada per Clara-Iris de *La clau que obri tots els panyos* (Peu de mosca) o el conte per a primers lectors *La cançó de l'Estellés* confeccionat per Dani Miquel i Edu Marco i il·lustrat per Helga Ambak (Andana Editorial) o l'assaig biogràfic per a divulgar vida i obra d'aquest poeta nacional que ha escrit Pau Alabajos, *Vicent Andrés Estellés. La veu d'un poble* (Sembra Llibres).

Malgrat la ingent quantitat de llibres, congressos, revistes i traduccions, si l'Any Estellés ha estat un èxit és gràcies a l'entusiasme social amb què aquest país ha acollit i enlairat la figura d'un poeta total com és Vicent Andrés Estellés. Un fet constatable en les desenes de celebracions arreu del territori del Sopar Estellés, els auditoris i les sales de concerts plenes per a escoltar els cantautors que l'han musicat, els teatres de gom a gom per a atendre recitals i obres de teatre en homenatge a l'autor, els pòdcasts i els murals que decoren viles i ciutats.

Aquesta efemèride ens ha recordat que l'obra de Vicent Andrés Estellés encarna el vertader significat de l'adjectiu «popular» perquè és una obra que pertany al poble i que està feta per al poble, tal com ell mateix ens va advertir:

El poeta no baixa al poble:
el poeta és poble ell mateix,
el poeta és el mateix poble.

Ai d'aquell que no pense així.

Irene MIRA-NAVARRO

Universitat d'Alacant

Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana

Centenari de la mort d'Àngel Guimerà. — En la presentació de l'Any Guimerà vàrem plantejar tres objectius bàsics: eixamplar el coneixement de l'obra dramàtica de l'autor, reivindicar la seva faceta com a poeta i recordar l'activista polític i la icona popular. Per això, moltes de les activitats plantejades al llarg d'aquest any commemoratiu han anat destinades a complir aquests objectius des d'àmbits diversos. Per exemple, en la Jornada sobre l'obra dramàtica de Guimerà adreçada al professorat de secundària que va tenir lloc al Vendrell el mes d'octubre de 2024, o la reposició de *La santa espina* a Manresa o els espectacles sobre la seva obra proposats també al Vendrell i en d'altres localitats a través d'elencs amateurs (*Mosaic de passions*, *Guimerà en nom de les dones*, sobre textos de l'autor o la presentació d'*Arran de terra* de Guimerà, etc.) i que han tingut també un correlat en el teatre professional amb la reposició del musical *Mar i cel* per Dagoll Dagom o la presentació al TNC de l'obra *L'aranya* o en la lectura de textos guimeranians en el marc del Festival Grec.

Des del punt de vista de la divulgació, cal recordar les exposicions sobre Guimerà que s'han dut a terme a l'Institut del Teatre, a la Universitat Autònoma de Barcelona (sobre la difusió internacional de la seva obra), la de petit format i itinerant per biblioteques públiques, adreçada a l'àmbit educatiu o la de Ribes de Freser i Queralbs sobre la vinculació de l'autor i de *Terra baixa* a la zona. A més s'han realitzat un nombre considerable de conferències i taules rodones sobre l'autor a diverses poblacions. Des del